

Voorwoord 7

I VRIJ DEBAT, GELOOF EN POLITIEK

- Spinoza's Nederlandse Republiek 15
- Politiek en theologie 18
- De Bijbel — gehoorzaamheid 22
- Spinoza's God —tegen'droefheid' 26
- Radicaliteit van Spinoza's vrijheid van denken—John Locke 31
- Vrijheid van meningsuiting en de belediging —vrijheid vandaag 37
- Besluit 40

II REVOLTE

- Opstand in de Nederlanden 44
- Spinoza, filosoof van de passies 47
- Emoties van de opstand: verontwaardiging en angst 51
- Macht van de bevolking 63
- Politieke macht en recht 66
- Vandaag 69
- Besluit 71

III POLITIEK EN MORAAL

- Spinoza's visie op politiek filosofen 76
- Machiavelli's invloed 78
- Politiek en passies 81
- Eerste tegenpool — Thomas van Aquino (1225-1274) 83
- Goed en kwaad bij Spinoza 88
- Tweede tegenpool — Thomas More (1478-1535) 104
- Besluit 108

IV MEDITATIE

- Zintuiglijkheid voor Spinoza 110
- 'Aanvaarden' of 'actie ondernemen' 112
- Verbeelding en ervaring van het lichaam 115
- De meditatie-ervaring 120
- Verdere spinozistische reflecties 128
- Besluit 138

V DARWIN

- Wat is naturalisme? 141
- Verwantschappen tussen soorten, ook bij Spinoza? 150
- Bestaat de ideale mens voor Spinoza? 159
- Darwins natuurlijke selectie 164
- Wetenschappelijke interpretaties van causaliteit 167
- Besluit 173

VI SEKSUALITEIT

- Liefde als 'blijheid' 179
- Verlangen als tekort 182
- Obsessie als slavernij 186
- Tegen ascese 189
- Tegen bijgeloof 192
- Inzicht in seksualiteit 196
- Passie als bron van conflict 197
- Over vrouwen 200
- Actieve passies 201
- Recht en passie — vandaag relevant? 203
- Besluit 205

- Dankwoord 207
- Noten 209
- Bibliografie 225
- Register 235